

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IX. Idem (a) Vinton Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

COMMENTARIUM.

2. **EX** hoc textu communiter deducitur, patronum non posse jus patronatus quod obtinet, propriâ auctoritate in laicos transferre; posse verò loco religioso etiam inconsulto Episcopo, illud donare; quod etiam probatur in cap. significavit 41. de test. c. unic. hoc tit. in 6. & docent Rochus à Curte de jure patron. verbo Ipse, vel is à quo, quest. 13. num. 32. Lambertinus eodem tractatu, 2. p. lib. 1. artic. 10. quest. 1. princip. num. 4. Barbosa lib. 3. juris eccles. cap. 12. num. 244. Garaña in cap. consultationibus, num. 5. de donat. Abbas Panormit. quest. 5. per tot. Valensis de benef. lib. 1. tit. 4. num. 2. qui varias hujus discriminis rationes assignavit; quibus ommissis illa videtur verior ratio, quod quando fit donatio juris patronatus alteri laico, debet Episcopus prius, agnoscere, an expediat Ecclesie patronum mutare, & an fraus aliqua simoniaca intercedat: quod non ita evenit in loco religioso, si quidem semper expediat Ecclesie illum potius, quam laicum patronum habere. Nec obstat textus in cap. cura 11. hoc tit. in illis verbis: *Cum laici non possint in alios, nisi jus quod habent, transferre.* Ex quibus deduci videtur, posse patronum jus quod habet, in alium transferre indistinctè, sive laicum, sive religiosum; nam ea verba non sunt accipienda de donatione juris patronatus, sed de præsentatione ad Ecclesiam vacantem per patronum facta, ut in principio textus; unde ibi docetur, non posse laicum absque Episcopi auctoritate beneficium conferre virtute juris patronatus, quia tantum jus quod habet, videlicet, quod ex præsentatione acquiritur, dare potest; non verò ea verba sunt accipienda de donatione juris patronatus, ut ibi latius dicemus.
3. Contrarium etiam, immò nec in religiosum

locum posse laicum patronum jus illud transferre, probari videtur ex cap. nullus, hoc tit. ubi indistinctè statuitur, non posse laicum Ecclesie decimas, vel quodlibet aliud jus ecclesiasticum in locum religiosum transferre absque Episcopi licentia; quod etiam expressè docetur in cap. 28. hoc tit. in 1. collect. ubi ita ait Alex III. *Super eo verò, quod clerici, & religiosa, sicut asseris, persone, literarum intuitu, quas habent à laicis, sibi jus in Ecclesia vindicant, hoc tibi volumus innotescere, quod ubi auctoritas Episcopi non accesserit, per literas illas non possunt Ecclesias obtinere.* Ergo quia non laicis jus patronatus, quod habent, Religiosis locis donare. Sed omnis variis Interpretum solutionibus, credo in his juribus nullo modo agi de donatione juris patronatus, sed potius de ipsa Ecclesia quoad proprietatem, seu quoad jus exigendi decimas virtute talis concessionis; passim enim in hoc titulo Ecclesia accipitur pro ipso beneficio, in quo jus præsentandi patronus habet: unde dum Alex. III. in illis juribus absolute prohibet, ne Ecclesiam, vel aliquid juris ecclesiastici patroni in religiosos transferant inconsulto Episcopo, intendit ita utere, ut si patronus Ecclesia vacante voluerit loco religioso eam donare, ut ita jus decimarum, & aliorum fructuum ad ipsum locum religiosum spectet, ut spectaret ad presbyterum præsentatum, & institutum ab Episcopo, id facere non potest inconsulto ipso Episcopo; quia tunc non donat jus patronatus, sed ipsam Ecclesiam, in qua habet jus patronatus: nec proprie jus patronatus dici valet quid juris ecclesiastici, cum sit tantum jus in spiritualibus anteedenter annexum, cap. quanto 3. de judicis. Hinc commentario adjungenda sunt, quæ adduxi in c. cum Apostolica, de his sunt à Prelatis, cap. consultationibus, cap. pastoralis, de donationibus.

CAPUT IX.

Idem (a) Winton. Episcopo.

Querimoniâ Prioris, & fratrum de (b) Leuth. nobis litteris destinata audivimus, quod R. Herfod. Comes jus, quod idem Prior, & fratres in Ecclesia de Wic. ex donatione H. delati fundatoris Ecclesie suæ, & ipsius R. focieri habere debeant, coram bon. mem. I. quondam Wigor. Episcopo recognovit. Unde Episcopus postea jandictus Priorem, & fratres nullo reclamante, aut contradicente exinde (c) investivit, quam illi deinde quietè, & pacificè possederunt. Demùm cum inter præfatum Comitem, & C. uxorem suam, in cujus patrimonio Ecclesia illa consistit, divorcium per ecclesiasticum judicium celebratum fuisset, eadem C. W. Pictaviensi nupsit, qui Ecclesie præscriptæ fructus memorato Priori & fratribus subtraxit omnino, & eos in usus R. sacerdotis ejusdem loci sine Episcopali auctoritate convertit. Cùmque Postmodùm W. de medio sublato, præfata C. tertio viro W. de Mediran. esset matrimonio copulata, idem W. in ea, qua & W. temeritate petens, jandictum R. in Ecclesia prætaxata contra Priorem supra dictum manutenere, & fovere incepit dicens, quod id quod prænominatus Episcopus I. fecit super Ecclesia, quæ de uxoris suæ advocacy existit, dum erat in potestate illius viri, à quo postmodum separata fuisse dignoscitur, nullam deberet firmitatem habere, præsertim cùm matrimonium uxoris suæ, sicut asserit, integrè sibi restitutum non esset, nisi de Ecclesia illa suam possit adimplere voluntatem. Unde quoniam absurdum videtur omnino, & ab Ecclesia Dei penitus eliminandum, ut ad singulas patronorum secundùm humanam conditionem (d) vicissitudines, Ecclesiarum debeant ordinationes mutari, nec quod à suprascripto H. taliter factum fuerit, alicui successorum lucuit revocare: & ideo per

per A. f. præc. m. quat. rei veritatem diligenter, & studiosè inquiras; & si ita inveneris esse, prout superius est narratum, sæpeditis Priori, & fratribus Ecclesiam prælibatam omni oc. & ap. cess. restitui, & in pace facias possidere. (d) Vicissitudines etiam hujusmodi Ecclesiarum ab (c) advocatis, vel aliis quibuslibet in tua diocesi fieri de cætero nulla ratione permittas, sed eorum præsumptionem usque ad dignam satisfactionem, dilatione sublata, vinculo excommunicationis percellas.

NOTÆ.

- (a) *Winton.*] Ita etiam legitur in prima collectione, sub *hoc tit. cap. 11.* ex qua restituo presentem textum. De diocesi Wintoniensi Angliæ jam egi in *cap. cæterum, de rescriptis.*
- (b) *Launth.*] Legendum forsitan est *Launhestoni*, quod monasterium est Canonicorum regularium ordinis D. Augustini in Angliæ, D. Stephano dicatum, quod contruxit Comes Cornuallie anno 1150. ut refert Pennotus *lib. 2. histor. canonic. regul. cap. 37.*
- (c) *Investitur.*] Quia videlicet H. Patronus præsentaverat Priorem ad prædictam Ecclesiam de Wic.
- (d) *Vicissitudines.*] Id est mutationes, ut exposui in *cap. quod autem, hoc tit.*
- (e) *Advocatis.*] De quibus agemus infra, in *cap. præterea.*

COMMENTARIUM.

2. **C**um repetentes ad hunc textum parum curasent de ejus integra, plura & prolixius aliena ab ejus decisione docuerunt: ut autem verus sensus Alexandri III. percipiatur, casus repetendus est. H. Comes Cornuallie, fundator monasterii Launth. cum simul esset patronus Ecclesie de Wic. que erat in diocesi Wigorniensis, eam donavit Priori, & Canonicis dicti monasterii: & Joannes Episcopus Wigor. ipsos de prædicta Ecclesia investivit: sed cum Conradam filium ipsius Comitis in uxorem duxisset R. Comes Herefordensis. Comes ipse ratam habuit donationem factam à socero suo: sed divortio facto quoad vinculum inter illum Comitem, & Conradam, ipsa secundo nupsit Comiti Pictaviensi, qui subtraxit decimas & fructus prædictæ Ecclesie de Wich. à dictis Priore, & Canonicis, & concessit R. cuidam clerico absque ulla Episcopi auctoritate; & cum deceffisset ipse Comes Pictaviensis, Conradam tertio nupsit Comiti de Mediran. qui eandem temeritatem sequutus, R. fovebat, à Priore autem & Canonicis fructus ipsius Ecclesie de Wic. auferebat, allegans, quod cum donationem ipsius Ecclesie fecisset R. Comes Herefordensis, & inter ipsum & Conradam divortium factum esset, dos debebat plenè restitui, juxta textum in *l. divortio 8. ff. solut. matrim.* & cum jus quod habebat Conradam in ipsa Ecclesia ei integrum, &

illibatum non restitueretur, plenè dos illi restituta non erat; & ita ipse, ut maritus, intendebat jus patronatus simul cum dote ad ipsum spectare, & ita posse præsentare presbyterum ad ipsam Ecclesiam de Wic. Alexand. III. contrarium decrevit, videlicet nec per ipsum, nec per Comitem Pictaviensem potuisse revocari donationem factam ab H. Comite Cornuallie, patrono ipsius Ecclesie; quia per mutationem personarum non debet legitime præsentatus ad Ecclesiam à novo patrono, vel ejus successore removeri; & rectè, nam præterquam, quod concessio Ecclesie de Wic. facta fuerat ab H. ejus patrono, etiam si facta fuisset ab R. Comite, ejus genero, infirmari non debebat; nam certum est jus patronatus annexum alicui Castro in dotem dato, ad maritum pertinere, *l. de divisione 5. cum sequent. ff. solut. matrim. l. pro oneribus, C. de jure dotium;* & præsentatio sit fructus juris patronatus. Balboa & alii in *cap. cum Bertholdus, de re judic. Gutierrez 3. p. de tutel. cap. 29. num. 3.* & jus patronatus transeat cum universalitate honorum, extra dubium est, præsentationem ad maritum spectare, ut probant, & exponunt Petrus Barbola in *l. Divortio 8. §. si vir, num. 56. ff. solut. matrim. Lara lib. 2. de capell. cap. 3. nu. 20. Silva de qualitat. Prælat. num. 75. cum sequent.* Si ergo maritus ut patronus in præsentati specie donavit Ecclesiam de Wic. Priori, & fratribus de Launth. etiam si postea sequeretur divortium, ipsa donatio non erat infirmanda, quia divortio facto restituitur dos, non tamen fructus percepti; immò dividuntur pro rata temporis, per quod matrimonium duravit, *l. fructus 7. §. divortio, aliàs l. divortio 8. ff. solut. matrim.* Plura Pinellus *lib. 1. select. cap. 2.* Unde cum præsentatio ad Ecclesiam vacantem inter fructus juris patronatus numeretur, ideo præsentatio facta à marito, pendente matrimonio, non debet infirmari: & ita rectè concludit Alex. ex mutatione personatum, quia videlicet jus patronatus mutetur, & ad alium spectare incipiat, non debet infirmari præsentationem factam à prædecessore, quia presbyteri legitime præsentati, nec per successores, nec per ipsos patronos removeri possunt, ut docent Lambertinus *lib. 1. de jure patron. p. 2. artic. 36. num. 6. & artic. 12. quest. 1. p. 1. Roch à Curte cod. tract. verbo ipse, num. 27. Molina lib. 1. de primog. cap. 24. num. ult. Arellano lib. 3. antinom. 6.*

CAPUT X.

Idem (a) Eborac. Archiepiscopo.

Inter cæteras. Et infra: Cum laici Episcopis nescientibus, aut non consentientibus, clericis Ecclesias concedunt, in quibus habent jus patronatus, & postea penitentiam

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

Uuu 2

ducti